

הרבי נטל מן המפקח הוותיק את עשרים עמודי התשובה שכתב, קרא אותם במ

יש הרבה מאוד
חלישותה הדור
אבל יש לכך גם
תשובה ניצחת

ערוץ תקשורת ישיר עם התלמידות. הגב' יפה קדוש עם תלמידות על מדשאת המכללה

ה

אם התקופה הזו של צמצום המפגשים הפרונטליים עם התלמידות במכללה ושל קיום התוודעויות וכנסים דרך הזום בלבד, עשתה אותך אישה פנויה יותר?

בדיוק להפך, יש יותר אתגרים ויותר קשיים ואני מקבלת בלי סוף טלפונים מתלמידות ומאימהות שמשתפות אותי במצוקותיהן הנובעות מן המצב הנוכחי. אם בימים כתיקונם הבעיות עמדו, נאמר, על שני אחוזים, היום הן צמחו והוכפלו פי כמה וכמה.

נוסף על כך, לא זכור לי שאי פעם נדרשתי להשקעה גדולה כל כך בהכנת שיעורים כמו בשנה האחרונה. מסירת שיעור כוללת כידוע הרבה מאוד שפת גוף של המורה וקשר עין ישיר שלה עם התלמידות. פתאום שני המרכיבים החשובים והמרכזיים הללו מנוטרלים כמעט לגמרי. וכדי להצליח בכל זאת לרכז את הבנות, השיעורים חייבים להיות הרבה יותר מתוכננים ומגוונים, תוך הפעלה מתמדת של הכיתה. ולראשונה מזה שנים ארוכות אני מוצאת את עצמי משקיעה בהכנת השיעורים יותר זמן ממשך השיעורים עצמם.

ספרי לנו בבקשה על שנותייך ותפקידיך ב'בית רבקה'

בהוראה בכלל אני כבר 42 שנים, מהן 22 במכללה. התפקיד הרשמי שלי הוא מורה ומחנכת וגם מד"פית של תלמידות מגמת מדעים. זהו תחום ההתמקצעות שלי. אך בצד אלה אני מלמדת את נושא 'הבית היהודי' ודומני שהבאתי אליו רוח חדשה. אני עושה זאת אחרי הרבה מאוד לימוד של הנושא ומתוך שאיפה לתת מענה לצרכים הגוברים של השטח. בניתי מערך רחב שנקרא "מודעות לקראת חיי נישואין", ובקרב התלמידות יש לכך המון צימאון.

זריית מלח על הפצעים

זה באופן רשמי בלבד, כי באופן לא רשמי את משפיעה ויועצת להרבה מאוד תלמידות הפונות אלייך לקבלת יעוץ והכוונה

אכן. אני רואה בזה חלק מעבודתי החינוכית שהיא שליחות חיי בעולם. ואני לא אומרת זאת מעצמי, אלא יש לכך סיפור רקע עם הרבי:

בתחילת שנות ה'למ"ד, כשהרבי יצא עם ה'מבצעים' הקדושים, הייתי נערה צעירה בבית הספר העל יסודי בכפר חב"ד. התחברתי אל ה'מבצעים' רעיונית, והם גם מאוד השתלבו לי באישיות שלי ובצורך שחשתי להתבטא ולעשות ולפעול ולהתמסר. כבר אז היה ברור לי שאחרי שאתחנן אצא לשליחות. התחנתני בתחילת שנות ה'מ"ם ולקראת החתונה התחלנו לחשוב על יעד אפשרי לשליחות. הוצעו לנו שתי אפשרויות, אילת וטבריה - בשתייהן לא היה עדיין שליח. מנהל ה'רשת' אז, הרה"ח ר' משה סלונים

הגב' יפה קדוש
מוכרת לכול כמחנכת מסורה. ככזו, אין לה יום ואין לה לילה מפני שכל תלמידה הנזקקת לעזרה דחופה או נקלעת לדילמת חיים חריפה, יודעת שאצלה היא תמצא אוזן קשבת ויד מושטת. בשיחה כנה וגלויה היא מספרת לנו איך הכול התחיל, מה המוטיבציה שלה, כיצד היא מזהה מצוקות נסתרות ומהו הפיתרון האולטימטיבי שלה לכל אותן בעיות הנובעות, כהגדרתה, מ'חלישות הדור' ומהיותנו 'דור השפע'

ההתוועדויות מגיעות אל תוך הבית והחדר הפרטי של התלמידה

הגב' דבורי פרוס, סגנית המנהל, היא צומת מרכזי במסגרת המכללה, דרכו עוברות פניות רבות של תלמידות והוריהן. כך בימים כתיקונם, ולא פחות מזה בימי קורונה. שאלנו אותה איך היא רואה ומסכמת את שנת ה'תלמידה מרחוק' שהחלה באדר תש"פ:

המחצית השנייה של השנה שעברה הייתה תקופת הסתגלות של הצוות ושל התלמידות גם יחד. מלמידה פרונטלית נאלצנו לעבור לזום, והשינוי הזה הוא לא דבר של מה בכך. עם זאת, אני חייבת לציין לשבח את הצוות שלנו שמהר מאוד למד את הפלטפורמה החדשה ונכנס לתפקוד מטיב. גם התלמידות הן ב"ה בוגרות ונבונות, והן הסתגלו במהירות מרשימה לצורת הלימוד החדשה. לכן אפשר לומר שבכל הנוגע ללמידה התגברנו על הקושי ונכנסנו לשגרה טובה. יש גם תלמידות המעדיפות את הקונספט החדש, מפני שהוא חוסך להן היטלטלות בדרכים. ויש אף הטוענות כי הוא מקל עליהן להתרכז בשיעורים.

האתגר היותר משמעותי היה והינו במישור החברתי והחינוכי. שכן נבצר מאיתנו לפגוש את הבנות פנים אל פנים, וגם הן אינן פוגשות ורואות זו את זו.

אבל גם בהיבט הזה התעשתנו וערכנו התאמה ושינויים בסגנון העבודה מול התלמידות. ראשית, כאשר הדבר התאפשר, מבחינת ההנחיות, המד"פיות ארגנו מפגשים קבוצתיים קטנים בשטח הפתוח של המכללה. והיו גם מד"פיות שקיימו מפגשים בערי מגוריהן של התלמידות, כמובן

הצוות שלנו הפך הרבה יותר נגיש והרבה פחות רשמי בכל הנוגע לתקשורת שלו עם התלמידות. יש קשר אישי על בסיס יומי

ככפוף להנחיות.

שנית, העצמנו את היקף ההתוועדויות באירועים חסידיים, לממדים שטרם היו. ומכיוון ש"אין רע בלי טוב", אפשר לומר שזה אחד הדברים הטובים והיפים שנוצרו בעידן הקורונה. כעת ההתוועדויות הפכו ארוכות ומגוונות הרבה יותר. רק בכ"ב בשבט (יום הסתלקות הרבנית הצדקנית ע"ה) האחרון נערכה התוועדות שהחלה בשעת ערב והסתיימה בסביבות השעה 3:30 לפנות בוקר. והיו מאות רבות של בנות שהשתתפו. התוועדויות דומות היו גם ב' בשבט ובכ"ד בטבת ובחודש כסלו, כמה וכמה פעמים.

התוועדויות מן הסוג הזה מגיעות אל תוך הבית ואל תוך החדר הפרטי של התלמידה, ולכן כוח ההשפעה שלהן רב במיוחד. יותר מזה, דווקא הישיבה מול מסך החלונות הקטנים עם הפנים הרבות ולא מול קהל פיזי בגודל טבעי, מייצר הרבה יותר פתיחות. בהתוועדויות אלה הבנות משתפות בתחושותיהן ובחוויותיהן. הן מספרות על החלטות טובות שקיבלו בהתוועדות קודמת וכיצד אלה שינוי לטובה את חייהן.

ושלישית, הצוות שלנו הפך הרבה יותר נגיש והרבה פחות רשמי בכל הנוגע לתקשורת שלו עם התלמידות. יש קשר אישי על בסיס יומי - דרך הוואטסאפ, הדוא"ל וכמובן גם בשיחות טלפון. אני באופן אישי מקבלת המון פניות של תלמידות ושל הוריהן, בכל מגוון הבעיות וההתמודדויות. אני מקשיבה להם רוב קשב ומטפלת בדברים במקסימום מהירות ויעילות. במקביל אני משוחחת כל יום עם מחנכות רגישות מאוד, שבאות אליי לפתור לתלמידותיהן בעיות שבימים רגילים התלמידות עצמן היו נדרשות לטפל בהן: "התלמידה הזו נמצאת בחופשת לידה וצריך להקל עליה", "לתלמידה הזו יש קושי מסוים ואנחנו חייבים לבוא לקראתה", וכך עוד ועוד.

המורות, המחנכות והרכזות עושות עבודת קודש שמרגשת אותי כל יום מחדש. מיותר להוסיף ולציין כי רוב רובה של פעילות זו נעשה באופן דיסקרטי ביותר ולכן גם אי אפשר לדבר על כך ביתר פירוט.

ז"ל - שאני עבדתי איתו כבר כבחורה וגם לאחר נישואי, בכל הקצמפים מטעם ה'ירשת' - דחף ועודד אותי לכך. אבל האמת היא שלא הייתי זקוקה להמרצה, כי בעצמי הייתי נלהבת מאוד לשליחות.

כתבתי על כך לרבי. הצגתי את שני המקומות שהוצעו לנו לשליחות, וכבדרך אגב הוספתי גם את העובדה שזמן מה קודם לכן קיבלתי משרת חינוך בבית הספר היסודי בכפר חב"ד. למעשה עוד בהיותי תלמידת שנה ג' התחלתי לעשות מילויי מקום, ובשנה ד' (שבסופה התחתנתי) מוניתי למחנכת כיתה.

בתשובתו הקיף הרבי את המילים "כפר חב"ד", הוציא מהן חץ וכתב: "בהצלחה, אזכיר על הציון".

בהתחלה חשבתי שהרבי מתכוון לשנת הנישואין הראשונה בלבד. אבל גם בשלבים מאוחרים יותר כשהמשכנו לכתוב לרבי ולהציע אופציות שונות לשליחות, הרבי לא אישר זאת. את חטאיי אני מזכירה היום: באותה תקופה נתתי לזה פרשנות לקויה, לא בוגרת, וממש מיררתי בכי. חשבתי שהרבי רואה בי בלתי ראויה.

בדיוק באותן שנים החלה להתפרסם בשבועון 'כפר חב"ד' סדרת כתבות מופלאה שנקראה "חב"ד בעולם". העיתון כידוע זכה ליחס מיוחד מהרבי ואני זוכרת שעל הסדרה הזו הרבי הוציא להם פתק שבו נאמר: "אלה שקיימו בגופם את הציווי 'לך לך'". קראתי את הכתבות האלה בשקיקה ובכל שבוע מחדש הייתי יוצאת מדעתי. זה היה בשבילי כמו זריית מלח על הפצעים.

אנשים סביבי היו מנחמים אותי ואומרים, "את עושה שליחות לא פחות חשובה!". הם באמת צדקו, אבל בחוויה הפרטית שלי לא כך הרגשתי. אני יודעת שזה לא בסדר, וגם אז בשעת מעשה ידעתי שיהודי צריך לעשות את המוטל עליו, מתוך שמחה, אבל לא הצלחתי להשתחרר מתחושת ההחמצה. זו לא הייתה בשבילי עוד הוראה שעלי לבצעה בקבלת עול, אלא חלום שנגזר.

נדרשו לי בערך 15 שנים כדי להפנים שחינוך הוא אכן השליחות שלי. אבל מאותו רגע והלאה, החלטתי ללכת על זה עד הסוף. אמרתי בליבי, אם הייתי שליחה ובעלי היה חוזר מבית הכנסת לסעודה ועמו כמה מתפללים, זה הלוא היה מתקבל אצלי כדבר טבעי. ואם הייתי מנהלת בית ספר במסגרת שליחות, ברור שלא הייתי עושה חשבונות של הגדרת תפקיד ושעות עבודה, אלא נותנת את כל כולי. אז גם בשליחות הזו עלי להתמסר לתלמידות באופן מוחלט ובלי שום חשבון.

האם היה אירוע ספציפי ששינה אצלך את הגישה וגרם לך להבין שזו השליחות שלך?

לא היה אירוע אחד מסויים שגרם לי לתפנית, אלא רצף ארוך של חוויות, בעיקר מול בנות שנקלעו למצוקה וראיתי איך אכפתיות ומסירות מסייעות להן וממש מעמידות אותן על הרגליים.

מעבר לכך, אני חושבת שדווקא ההתבשרות הארוכה הזאת היא זו שעיצבה אצלי את תפיסת התפקיד ואת מה שאני עושה בפועל. כי היא החדירה בי מסר של קבלת עול בלתי מתפשרת; של לעשות אך ורק מה שנכון ולא מה שמסותר ומתחשק. לא שקודם לכן הייתי חסרת קבלת

עול... אבל אז הפנמתי זאת ברמה אחרת לגמרי.

נשאבות ונעלמות

דיברת על העבר, אז בואי ברשותך ננסה להשוות אותו להווה. האם את רואה הבדלים מהותיים בין ההתמודדות הרוחנית של תלמידות בשנים ההן, לבין התמודדותן, נגיד, בעשר השנים האחרונות?

אני פוגשת וחווה המון חולשת דור. כרסום מאוד גדול ביכולת ההתמודדות עם ניסיונות ואתגרים. זה חלק מתהליך רחב יותר של 'ירידת הדורות', וגם תוצאה ישירה של 'דור השפע'. בנות התרגלו לכך שההורים צריכים לשלם להן את כל שכר הלימוד, וזה נתפס אצלן כדבר טבעי ומובן מאילו. ואילו ההורים עצמם, הם אומרים או משדרים לבנותיהם: "אנחנו מוכנים לעשות למענך כל דבר ובלבד שתלמדי; שתהיי במסגרת חב'דית ולא תלכי למסגרת אחרת או ללימודים חיצוניים...".

נו, וזה לא מוצדק הגישה הזו של ההורים?

לא התכוונתי למתוח ביקורת כלשהי על ההורים, אלא רק תיארתי מצב. להפך, החשש של ההורים בהחלט מובן לי. מפני שבחורה שלא נדלה בתוך החממה של 'בית רבקה' אכן מעמידה את כל עתידה בסכנה רוחנית גדולה.

אני תמיד ממשילה זאת לתהליך יצירה של כלי קרמיקה. מחמר אפשר לעצב את הכלים הכי יפים ולצבוע אותם בצבעים הכי מרהיבים. אבל בסיום השלבים הללו, חובה להכניס את הכלים לתנור בחום של 1,600 מעלות, כמעט פי עשר מתנור אפייה ביתי. ורק אחרי 24 שעות בתנור הלוהט אפשר להיות בטוחים שהכלים חזקים ובלתי שביירים.

בנות בגילאי 18-21 הן עדיין לא מעוצבות עד הסוף ובטח שלא 'שרופות' ובלתי שבירות. השנים הללו במכללה מציעות להן את שני הדברים הנ"ל - גיבוש זהות, וקיבוץ. בחורה בגיל הזה חייבת את הצבת הגבולות, את המסגרת שאומרת לה מה נכון ומה לא, מה טוב לה ומה לא. שנות הלימוד במכללה הן אולי הדרמטיות ביותר בחיים, מפני שעל פי רוב הן שיקבעו את כל המשך מסלול החיים.

במיוחד בשנים האחרונות, כאשר הטלפונים החכמים והאינטרנט ומהפכת התחבורה וגורמים נוספים, מאפשרים בנקל את חדירתה של רשות הרבים אל תוך רשות היחיד.

נכון מאוד. ובהקשר הזה אני רוצה להפנות אלומת אור לתופעה שלא תמיד נותנים עליה די את הדעת. ישנן לצערנו בנות שמושפעות מרוחות הרחוב ומיד רואים זאת עליהן. אצלן אנחנו מזהים את הבעיה ומשתדלים לתת לה מענה. אבל בשנים האחרונות קיימת תופעה חמורה ומדאיגה עוד יותר, של בנות ש'נעלמות' לנו. הן נחשפו לעולמות תוכן גדולים ורחבים, ונשאבו אליהם, אך הן אינן מאותתות לנו על מצוקה. לכן גם איש לא

מאבק איתנים בין הנפש האלוקית לנפש הבהמית. הגב' יפה קדוש

את חטאיי אני מזכירה היום: באותה תקופה נתתי לזה פרשנות לקויה, לא בוגרת, וממש מיררתי בכי. חשבתי שהרבי רואה בי בלתי ראויה

מציע להן עזרה. וכשהמצוקה שלהן תצא לבסוף החוצה, זה עלול להיות מאוחר מדי.

להסתכל להן בעיניים

מה באמת אפשר לעשות בקשר לכך?

צוות המכללה ואני באופן אישי כבר מזמן הבנו שעלינו לפתח חיישנים נוספים, שכל הכלים שעמדו לרשותנו קודם לכן אינם מספיקים וצריך לפקוח גם את העין השלישית. להיות עוד יותר ערניים, לכל אותן אלה שצריכות עזרה ואינן מבקשות אותה. וזאת ההתמודדות בשנים האחרונות. להפעיל את החיישנים הכי רגישים שלנו ולנסות לזהות בנות עייפות, בנות שנעדרות משיעורים באופן חריג או כאלה שפיזית נמצאות בכיתה, אבל נפשית לא. זה קצת 'הבן החמישי' שעליו מדבר הרבי, בנות שצריך לגשת אליהן ולמשוך אותן אל תוך המעגל.

ואולי בכלל הרגע גילינו את הבן השישי... כי הבן החמישי, כפי שהרבי מסביר, הוא זה שלא בא לשולחן הסדר. ואת אומרת שיש בנות שפיזית כן יושבות סביב השולחן, הן כן נוכחות, אבל מנטלית הן מנותקות.

הגדרה מעניינת. וזה דבר שאני מזהה כבר בערך עשר שנים. ובהתאם לזה הקשב הנפשי שלי התפצל לעוד ערוץ. בכל שיעורי, כולל בשיעורים המקצועיים, אני מאפשרת לבנות לבטא את עצמן, גם בנושאים שאינם קשורים ישירות לשיעור. זה נותן לי עוד הזדמנות להסתכל להן בעיניים, לקרוא את שפת הגוף שלהן, לאתר מצוקות, להפגין אמפתיה וליצור ערוץ תקשורת ישיר איתן. לפעמים בת מתריסה, אפילו באמצעות פריט לבוש אחד. בעיניי זו קריאת מצוקה שמחייבת יצירת קשר מידית עם אותה תלמידה.

לתת לתלמידה יד

למה את קוראת "עזרה מבחון"? מה את מציעה להן כעזרה ראשונה ושנייה? מה הן צריכות, הנשמות האלה?

התשובה כל כך פשוטה וזמינה. קוראים לה... אכפתיות. ידועה האמרה, "כל מה שילד צריך זה מבוגר אחד שיאמין בו". יש החושבים שזו קלישאה, אבל זו האמת לאמיתה.

בהקשר הזה יש לי סיפור קצר שהוא אולי הסיפור הכי מכוונן בחיי:

לפני למעלה מ-30 שנה השתתפתי בוועידת מחנכות של ה'רשת'. בוועידה דיבר המחנך הדגול הרב נפתלי רוט. הוא סיפר שם סיפור שהותיר עליי, אז מחנכת טרייה יחסית, רושם בל יימחה. הסיפור היה על הרב אלכסנדר בן נון ז"ל, שבשנות הכ"ף שימש מפקח כללי על בתי הספר של ה'רשת'. פעם אחת כשהרב בן נון ביקר בארה"ב, הוא נכנס ל'יחידות' אצל הרבי. בשלב מסוים פנה אליו הרבי ואמר לו, "אתה הלוא אדם שכל כך שקוע בענייני חינוך, תגיד לי מה צריך כדי להיות מחנך טוב". הרב בן נון, שהיה איש רציני ויסודי, חשב רגע ואמר לרבי כי הוא מתקשה לענות על כך בשליפה. הוא יחזור לאכסניה שלו, יחשוב ויכתוב. חזר לאכסנייתו וכתב תשובה של 20 עמודים – מה נדרש ממחנך טוב. למחרת הוא חזר והוכנס פעם שנייה אל הרבי. הרב בן נון הגיש לרבי את המסמך הארוך והמלומד, והרבי עבר עליו במהירות. לבסוף הרבי חינך אליו ואמר: "ולי יש תשובה אחרת על השאלה. מחנך טוב צריך שלושה דברים... מסירות, מסירות, מסירות".

מאז זה הפך אצלי משנת חיים. אני בעצמי משתדלת מאוד ליישם זאת, וזה גם מה שאני אומרת לכל מחנכת ולכל אמא. הילד חוזר הביתה מלימודיו ורוצה לספר לך משהו, בדיוק כשאת באמצע לטגן בצל? כבי את האש תחת המחבת, שטפי את ידייך ושבי איתו על הספה להקשיב לו. אם כך תעשי, הילד שלך לעולם לא יצטרך הוכחות שאת אוהבת אותו. הוא יזכור כל חייו שכשהוא היה זקוק לך, את היית שם בשבילו. חמש דקות ברגע המדויק שהילד זקוק להן, שוות הרבה יותר משלוש שעות בזמן אחר, כאשר לך יותר פנוי ונוח.

אותו דבר כשמחנכת מביעה מסירות לתלמידה, זה לא משהו שנאמד בזמן. לפעמים זו הזמינות בשעות לא מקובלות. לפעמים זה תיווך בין התלמידה לאנשים אחרים בחייה. אלה הם לא דברים שאפשר לכתוב בספר הדרכה מסודר למחנכות. המשימה היא פשוט להיות שם בשביל התלמידה.

נפגעות קורונה

הבנות שדיברת עליהן הן כמוכנן חלק מאוד מסוים מכלל התלמידות. למרבה השמחה, הרוב הגדול מורכב מתלמידות משתפות פעולה, שעומדות בציפיות ומבצעות כראוי את המוטל עליהן...

בנות ששואפות להתחזק ולהתעלות עוד ועוד. הגב' יפה קדוש בהרצאה לבנות המכללה

שאלה מסקרנת: את מדברת על מצוקה שלא מזוהה בזמן. תסבירי לנו בבקשה את הרציונל. מדוע בת שנשאבת החוצה לכל מיני מקומות שהיא בעצמה בחרה בהם, מדוע היא נקלעת למצוקה? לכאורה היא הייתה אמורה להיות מאושרת! היא הרי הצליחה להגיע אל המקומות שחשקה בהם...

זה די פשוט, במיוחד למי שלומד תניא. אנחנו עדים מול עינינו למאבק איתנים המתחולל בין הנפש האלוקית לנפש הבהמית. צריך להבין שגם אותן בנות הלוטשות עיניים לשדות זרים, מבינות שזה לא טוב להן. הן מרגישות שיש משהו גדול וחזק שמשתלט עליהן. והן חייבות חילוץ ועזרה מבחון.

לבד הן אינן מסוגלות להיחלץ. בחורה אומרת לעצמה "אני אפס", "אני לא שווה", "כתבתי לרבי והבטחתי לו שאעשה כך או שלא אעשה כך, ופחות מיממה לאחר מכן אני שוב נכשלת". יש בנות שאומרות בליבן, "זהו, הלך עליי", "אין לי עתיד" ושאר אמירות קשות. לכן הן חייבות מישהו מן הצד שירגיע אותן, יחזיר להן את התקווה וייתן להן אופק אמיתי ויציב. בהקשר הזה אני חשה חובה לציין באופן מיוחד את הפסיכולוגית הגב' ד"ר אילנה ישראל, שבסיטואציות מורכבות המצריכות מענה מקצועי מובהק, היא נכנסת לעובי הקורה ומלווה את התלמידה עד לפתרון מלא של הבעיה.

העניין הוא שמקרים כאלה הפכו בשנים האחרונות הרבה יותר שכיחים. אם בעבר הייתי שומעת סיפורים כאלה שלוש ארבע פעמים בשנה, לאחרונה זה כמעט על בסיס שבועי. לזה אני קוראת חולשת הדור.

מזמן הבנתי שעליי לפתח חיישנים נוספים, שכל הכלים שעמדו לרשותי קודם לכן אינם מספיקים וצריך לפקוח גם את העין השלישית

נדרשו לי בערך 15 שנים כדי להפנים שחינוך הוא אכן השליחות שלי. אבל מאותו רגע והלאה, החלטתי ללכת על זה עד הסוף

נוהגות להתקשר למורות. אבל אימהות לבנות במכללה? כמעט אף פעם לא מתקשרות. וכעת זה השתנה.

קיבלתי השבוע הודעה של אמא במצוקה. היא מתנצלת אלף פעמים על כך היא "מגנדרת": "הבת שלי בדיכאון, היא לא קמה לזום, היא לא מסוגלת". לתלמידה כזו חובה להרים טלפון. אבל טלפון לא תמיד מספיק. לא בטוח שהיא תענה לו, וגם אם תענה ייתכן מאוד שהשיחה איתה תהיה לקונית ולא פתוחה ומשתפת. לעומת זאת אם אגיע אליה הביתה, משהו טוב בוודאות יקרה שם. ■

המענה צריך לבוא באמצעות הגברה משמעותית של הקשר עם התלמידות. ואני מתכוונת גם לקשר אישי של הצוות איתן וגם לתקשורת רציפה של העברת תכנים חסידיים. אני שמחה לומר שבמכללה אכן פועלים כך, וזה נפלא!

צוות המחנכות כולו ובראשן המשפיעות השכבתיות, עושות עבודה פנטסטית בתחום זה במשך כל השנה, והשנה במיוחד. דווקא הריחוק הפיזי הכפוי מהתלמידות, הוציא מאיתנו הרבה יצירתיות והביא את ממדי העשייה החינוכית במכללה לרף חדש.

יחד עם זאת, לטוב כמוכן אין גבול. אני באופן אישי הייתי רוצה יום בשבוע להיכנס למכונת ולנסוע לפגוש את תלמידותי. יום בירושלים, יום בלוד וכו'.

אחת המורות סיפרה לי על שיחה שהייתה לה לאחרונה עם מפקחת. המפקחת אמרה לה: "מה שאת צריכה היום לעשות זה לשמור על השפיות של התלמידות". מסכימה איתה לגמרי.

ואני מוסיפה ואומרת, זוהי "עצ צרה". אנחנו כצוות חשופות להמון קשיים. המון לבטים. וצריך לזכור שגם בתוך הבתים מתעוררים לא מעט קשיים. יש בנות שצריכות לבדן לשלם את שכר הלימוד שלהן. יש הורים שיצאו לחל"ת ואין להם כסף. יש בנות חברותיות שכאמור לא מוצאות מקום להביא את החברותיות שלהן לידי ביטוי. יש כאלה שלהן אחים 'מיוחדים' והן לא יכולות ללמוד בתוך הבית. ויש ממשפחות ברוכות ילדים שהבית כולו הפך סיר לחץ. דיברתי עם תלמידה שאמרה לי, "אנחנו תשעה אחים ואחיות ואני הבכורה, בא לי לצרות!".

אני מקבלת לאחרונה די הרבה פניות מאימהות. זה אגב דבר שעד הקורונה היה נדיר ביותר. אימהות ביסודי או אפילו בתיכון

בוודאי! והרבה יותר מזה. כי במקביל לאותן בנות מתמודדות שתיארת, אפשר לזהות בשנים האחרונות תהליך הפוך לגמרי, של בנות שכל העת שואפות להתחזק ולהתעלות עוד ועוד ביראת שמים, בערכים חסידיים ובהתקשרות לרבי.

וכשאני מדברת על כך, זה מביא אותי לעוד אמירה אחת חשובה מאוד. לאורך השנים הבחנתי בדבר מדהים, שכל שאנחנו מנחילים לבנות יותר 'רבי' - לא משנה אם דרך התוועדות או דרך לימוד או 'ראיית פניו' או כתיבה אליו או חיבור להנהגותיו - ככל שעשינו זאת יותר, הבעיות שעליהן דיברתי קודם לכן נמנעו מלכתחילה או נפתרו אוטומטית. והאמת היא שהנקודה הזו משותפת לכל סוגי התלמידות. כי אם אנחנו מחפשים מענה לבעיות הדור, זה המענה - 'רבי'. ולא 'רבי' כתוספת על החיים שלנו, אלא כחיים עצמם. אני שבה ואומרת, יש לנו ביד משאב ורחמי אדיר שנקרא 'רבי' ועלינו 'לנצל' אותו ו'להשתמש' בו בכל הכוח.

אני טוענת זאת בצורה מאוד חדה ונחרצת, וביכולתי גם להוכיח את זה במספרים: מי שיש לה רבי, יש לה אלוקים!

אז אם לסכם את הדברים באופן שלם יותר, את אומרת שהתשובה או התשובות לבעיות התקופה הן אכפתיות והתמסרות לתלמידות, והרבה מאוד 'רבי'.

מאה אחוז.

כעת ברשותך הבה נדבר על תקופת הסגרים והלמידה מרחוק. איך זה בא לידי ביטוי בהתמודדות של התלמידות עם האתגרים האישיים והרוחניים שלהן? מה את מרגישה כלפי התקופה הזו, האם לדעתך היא מעצימה תהליכים בעייתיים שהיו לפני כן?

כמות הבנות האבודות, שלא טוב להן, עלתה מאוד. בזמן הלימודים הייתה להן נחמה חברתית. אנחנו הלוא 'מין המדבר' וכבני אדם אנו חייבים לדבר זה עם זה. כעת זה לא כל כך קיים. אין מפגש ואין הידברות פנים אל פנים. אז מי שפחות חברותית בטבעה זה אולי פחות פוגע בה. אבל הבנות החברותיות נפגעו מאוד.

בעיה נוספת היא שיש הרבה יותר בנות שאנחנו כלל לא יודעים מה קורה איתן. זה בא לידי ביטוי בריכוז תלמידות ששוקלות לפרוש מלימודים. אני בקשר עם אחת שלמרכה הכאב עשתה זאת. היא פנתה לעבוד במוסד חב"די שמתפל בילדים עם קשיים. היא אמרה לי, "אני חייבת לפגוש אנשים!". היא ויתרה על שנת לימודים ואני התחננתי לפנייה שתשלב לימודים עם עבודה באותו מוסד. לא שכנעתי אותה. ואני מדברת על תלמידה איכותית מאוד, עם הישגים לימודיים יפים, כזו שלא תלך ללמוד או לעבוד במסגרת לא חב"דית. לתלמידה הזו אני במפורש קוראת - "נפגעת קורונה".

להגביר את הקשר

אז איך באמת מתמודדים עם זה? איך נכון וצריך להגיב?

השנים במכללה יקבעו את המשך מסלול החיים. הגב' יפה קדוש מופיעה לפני בוגרות המכללה